

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
Scrisori nefrancați nu se primumesc. — Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
la Viena: la N. Duker Nachf
Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppel, Anton Oppel.
la Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoiașă. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 oar., pe șase luni 12 oar., pe trei luni 6 oar.
N-rii de Duminică 2 f. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumesc la toate oficiile postale din țară și la d-rii oale.
Abonamentul pentru România:
Administrațiunea, Piața Târgului Inului Nr. 30
I.: Pe un an 20 oar., pe șase luni 10 oar., pe trei luni 5 oar.
Cu dusul în casă: P 24 oar., pe 6 luni 12 oar., pe 3 luni 6 oar.
Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 39.

Brașov, Miercuri 19 Februarie (4 Martie).

1903.

„Mâna Vienei“.

Până acuma Kossuthiștii n'au avut noroc cu obstrucțiunea lor contra proiectelor militare. Le-a succedat drept, a trăgâna desbaterea în cameră și vor fi în stare să împiedece votarea lor încă nu se scie până când, dér își vor ajunge ore ținta de a zădărnici cu totul acele proiecte și de a face un pas decisiv înainte spre crearea armatei naționale maghiare?

Etă marea întrebare a momentului, care face ađi multă bătaie de cap guvernului Szell și partidului său. Cei dela cârmă trebuie să fie cu atât mai îngrijați, cu cât au ajuns de fapt între două focuri: de-o parte opoziția maghiară, care le amăresce ăilele, de altă parte elementara izbucnire a unei energii neașteptate a magnaților austriaci în apărarea convingerilor și postulatelor lor, în ce privește unitatea armatei comune.

Diarul vecinic guvernamental, scris nemțesce, din Budapesta, vorbind de manifestația conților, baronilor și cavalerilor din camera Seniorilor austriaci, găsesce, că aceștia au făcut un escelent serviciu numai stângerii extreme maghiare și nimănui altuia în lume, și se plânge, că dămnii din parlamentul austriac n'au avut altă trebă, decât a umbla să salveze armata, când guvernul și partida liberală maghiară și-au făcut datoria deplină în apărarea instituțiunei armatei comune. Seniorii austriaci au mânat apa pe mōra kossuthiștilor, prezentând tot-odată partida guvernului din Ungaria, înaintea lumii din afară, ca pe una ce toleră numai existența armatei comune.

Ce însemnăză această, decât nu că în adevăr guvernul Szell, cu stălpul său Apponyi cu tot, au ajuns între ciocan și nicovală?

Dovadă însă, că amintitul diar al guvernului și al lui Max Falk pare

a nu privi așa de tragică mânia și indignarea Kossuthiștilor, căroră le-a dat nutremēt manifestația Seniorilor austriaci, e faptul, că în același articol, în care face observările sus atinse, găsesce, că totă obstrucțiunea stângerii extreme n'are înțeles și nu-și pōte ajunge scopul.

„Ce va eși“, ăice, „din continuarea obstrucțiunei nu sciu nici ăei, nici ămenii, și ce-și gândește stânga extremă despre această, ea însăși nu scie, căci cu idei în genere nu și prea bate capul această bravă tovarășie“.

Cum se vede, șovinii dela „P. Lloyd“ nu prea vorbesc cu respect despre isprăvile stângerii extreme. Tocmai în împrejurările date și față cu protestarea austriacă, acest limbaj dovedesce, că în realitate cei dela guvern totuși nu consideră așa de bagatelă manifestația camerei Seniorilor austriaci și că situațiunea guvernului Szell e mai delicată și mai gravă, decât o înfățișăză foile lui oficiōse.

Francisc Kossuth și ai săi vorbesc érašii de „mâna Vienei“ care se mișcă și se viră pretutindenii spre a stōrce dela țără mai mare dare în bani și în sânge tocmai atunci, pe când ea se află în mare sărăcie. Și cum cântă Kossuth cu soții săi așa cirpesc și cei ce reprezintă la adunările de protestare, ce se țin tocmai acum, „opiniunea publică“ pe care diarul guvernamental o ia în zeflemea, numindu-o „opiniune publică dela Bugacz, Domboszög și Mucsa“.

Acăsta de-ocamdată mai mult pentru ochii lumii, ca să nu credă, că majoritatea se identifică cu d'alde Barabas și Ugron, căci de altă parte fōia șovinistă neo-maghiară lasă a-se ceti printru rënduri, că ăeu, îi cam pasă d-lui Szell de agitațiunea celor extremi, din care cauză a și început a-i amenința cu disolvarea dietei.

Ca în cameră, așa și în meetin-gurile de protestare contra proiectelor militare estremii din stânga resusciteză cu predilecțiune cele petrecute la 1848 și se încercă a asemăna apăsățiunile de atunci cu cele de astăđi.

La 1848 — ăise deputatul Eötvös în meetingul de protestare din Budapesta — pe când corōna a permis guvernului maghiar, ca națiunea să-și păzescă drepturile sale și să organizeze armata sa, pe atunci ea a conces șoptitorilor săi austriaci ca cu armata lor pregătită să atace Ungaria. Și astăđi? Pe când guvernul maghiar face în cameră promisiuni, că se vor considera anumite postulate naționale la reorganizarea armatei, în Austria guvernul de acolo vorbesc tocmai în sens contrar. Acăsta sēmēnă fōrte primejdios cu lucrurile dinainte de 1848“...

Dacă în adevăr „mâna Vienei“ cea „nevédută“ ar fi în joc, aflare-ar ea pe cei dela cârma Ungariei mai pregătiți ca odinioră?

Rusia și comisiunea Dunărenă.
Diarul „Nowoje Wremja“ cere denunțarea tractatului în privința comisiunei europene a Dunărei, deorece decât denunțarea nu se face în două luni, deplinele puteri ale comisiunei ar fi prelungite. Diarul susține deplinul drept al Rusiei de a domina Marea-negră fără amestecuri internaționale, adăogând, că rolul strategic al Dunărei, al acestui mare *fluviu slav* (?), care a înghițit atâta sânge rusesc, n'a încetat. Ce scop pōte să aibă comisiunea internațională de supraveghere? Întrăbă organul. Ungaria n'a consultat-o când a ridicat pedecile de navigațiune la Porțile-de-Fer, instituind o taxă exagerată de navigațiune. Nu trebuie să se permită Austro-Ungariei să facă parte din noua comisiune, decât Rusia nu va participa la comisiunea de supraveghere a navigațiunei pe cursul austro-ungar al Dunărei. Dele-

gații țerilor ne-danubiane ar fi de prisos. Numai resolvându-se într'un mod satisfăcător cestiunea, va fi cu puțință dezvoltarea navigațiunei pe Dunăre.

Un avertisment. „Alkotmány“ de la 1 Martie se ocupă cu atacurile kossuthiștilor contra armatei și dinastiei și le ăă următorul avertisment:

„Este zadarnic a pune pistolul în pieptul contrarului, decât acel pistol e încărcat cu vată, în loc de glonț. Frasele bombastice nu valorăză nimic când scim, că frasele nu devin realitate. Dacă 49-iștii din sinul partidului kossuthist fac alusiuni, carl pun în prospect rescōla națională, cum s'a întâmplat și ađi (ședința de Sămbătă) și-și îndrăptă mereu atacurile în contra persōnei regelui, atunci ei înși-și strică efectul vorbirilor lor, fiind-că pathosul patriotismului, în urma esagerării, ușor devine grotesc.“

„În interesul demnității luptei noastre naționale, a serioșității și succesului ei, avertisăm pe toți: să nu se lasă ăa fi răpiți a face declarații, carl se opun legilor și principiului monarchic. Tonul, care a fost la locul său în dieta ungară atunci, când Jellacsics în mod mișelesc a năvălit în partea țării de dincōce de Drava și când s'a apropiat Windischgrätz, nu este la loc acum, când purtătorul corōnei este un domnitor care respectă constituțiunea și când avem ministeriu maghiar responsabil, care este dator a purta răspunderea pentru tōte faptele domnitoriului. Să ne gândim, că peste Laita ne alesuesc tot cuvântul și ori-ce declarație aspră o întrebunțăză îndată în contra „națiunei maghiare rebele“. Cel ce voesce, deci, să apere drepturile constituționale ale națiunei maghiare, acela să unescă energia cu înțelepciunea și la nici o provocare austriacă să nu se abată de pe calea legalității, de dragul efectului oratoric. Puterea noastră consistă de o parte în legile ungare, de altă parte în principiul monarchic... Noi nu ăicem, că regele comite o ilegalitate prin aceea, că până acum a menținut limba germană ca limbă a armatei. Nu ăicem, că regele n'are

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Istoria unei crime.

De Maxim Gorki.

(6) (Urmare)

„Ajutor — ucigași!“ strigă negustorul de cărbuni.

Salakin însă se aruncă cu tōtă greutatea corpului asupra lui, își încleștă degetele împrejurul gâtului, îl sugruma din tōte puterile, ér cu genunchii apăsa cât putea peptul negustorului.

„Acuma vorbesce, strigă, decât poți!“
Negustorul gâfăia și horcăia greu, mușca jacheta lui Salakin, se svêrcolia ca peșcele sub cutit și se sforța să-l apuce și el pe Salakin de gât. Ghiōga o scăpă din mână, rămase însă acățată cu curéaua de încheiătura mânei și se lovia din când în când de corpul lui Salakin, loviturile acestea nu-i produceau durere, ci grōză...

„Ionel! Ajutor!“ strigă Salakin cu voce sêlbatică.

Ionel stătea străbătut de frig, și ghemuit între sacii de cărbuni; îl cuprinse

o grōză, auzind strigătul negustorului. El ghiōi instinctiv, ce se petrece, și își viră capul și mai adênc între saci. „Am să spun, că am durmit... n'am auzit nimica...“ gândia el. Când auzi însă strigătul de ajutor al tovarășului său, se cutremură în tot corpul și sări din sanie ca fript. Ca fulgerul îi trecu prin minte gândul, că decât negustorul de cărbuni va birui pe Salakin, atunci îl omōră și pe el. Și când veni la cei doi ămeni, carl se țineau încolăciți, când vëđu fața plină de sânge, dér încă tot nêgră a negustorului de cărbuni și ghiōga la încheietura mânei drepte, ér mâna întinđându-se convulsiv după ea, ca să o apuce, prinse brațul drept al negustorului și începù să-l sucescă și să-l frângă...

Calul cu ochii lui blândi și triști tropăia dând din cap prin zăpadă și trăgea sania înainte cu cei trei ămeni, carl se svêrcoliau gâfăind și scrășnind din dinți; celălalt cal se desfăcù și fugi lăsându-și tovarășul singur...

7.

Când Ionel, după luptă, scăldat în sudori își veni în fire, ăise îngrijat că-

tră Salakin: „Uite — unul din cai a fugit!“

„N'are să ne spună la nimeni!“ mormăi Salakin, ștergându-și sângele de pe obraz.

Calmul lui Salakin îl liniști și pe Ionel. „Frumōsă ispravă am făcut“ ăise el, arătând cu capul spre negustorul de cărbuni.

„Mai bine, că l'am omorit noi pe el, de cât să ne fi omorit el pe noi“ răspunse Salakin liniștit și adoga în ton indiferent: „Acuma să-l desbrăcăm — tu vei căpeta blana, eu mantaua. Trebuie să ne grăbim, căci pōte să ne vină în drum, ori să ne ajungă cineva...“

Ionel începù să întōrcă pe negustorul de cărbuni, ajută la desbrăcat, uitându-se spre tovarășul său ca să vadă, ore în adevăr nu simte frică?

Felul liniștit și așa ăicând comercial cu care Salakin trata pe ucisul, provocă în Ionel o senzație ciudată: Se simția umilit și avea respect față cu el. Și mai mult se mira de fața ciupită a lui Salakin, care svicnia cu un fel de mulțumire, ér ochii lui tradau o bucurie estraordi-

nară. În învălmășala luptei Ionel își perduse căciula — Salakin luă căciula negustorului și întinđându-o lui Ionel, ăise: „Pune-o în cap, ai puté să recesci!“ Apoi scotoei buzunarele victimei și o făcù acăsta cu atâta dibăcie, de par-că tōtă viața sa numai cu asasinate și jafuri s'ar fi îndeletnicit.

„Trebuie să ne gândim la tōte“, ăise el desfăcând baierile pungei. „Uite aici — un galben — cincî ruble — mai mult — șapte și jumătate.“

„Salakin...“ începù Ionel sficioș și se uită cu ochi lacomi la galben.

„Hai?...“ întrebă Salakin și aruncă o privire spre Ionel. „Îți trebuie?... Ia-l.“

Salakin dedù galbenul lui Ionel și mormăi: „De ăștia o să căpētăm noi destui. Haidi! Hai! Mărtōgă! ăi înainte!“ Și Salakin lovì cu palma spatele calului.

„Nu de galben mă ăurea capul“, ăise Ionel, „voiam numai să te întreb...“

„Ce?“

„Dacă asta-i întâia ta ispravă de felul acesta?...“ și Ionel arătă cu mâna spre corpul desbrăcat al negustorului de cărbuni.

dreptul de a stabili și adă și în viitor conducerea, comandamentul și organizația internă a armatei așa cum dorește el a le stabili pe baza autorizației ce i-s'a dat în legea pactului. Dacă însă sunt în parlamentul maghiar omeni, cari voesc să tragă la îndoială acest drept discrețional, *cu aceia nu ne solidarizăm*....

Probleme economice.*)

(Reuniuni de credit și economii. Societăți cooperative de producție și desfăcere.)

— Urmare. —

Așa de exemplu, ce rost are înființarea de bănci românești în Vad („Unirea”) și în Veneția-de-jos („Vinețeană”) când la mijloc se află Șercaia, comună mare cu oficiu postal, telegraf, pretură, judecătorie de cerc, carte funduară, două oficii silvane, fermă model a statului, și când Șercaia situată la încrucișarea a 5 mari drumuri, artere de comunicație și strategice importante, formeză centrul unui cerc întreg — și acolo rămân stăpâni absoluți Sașii și adă-mâne Evreii?! Tote comunele din acel ținut sunt pure românești — centrul este pe jumătate românesc. Pe terenul economic-agricol se produce mult ovės și fân și pome în localitate și împrejurime. Era deci loc de a forma o puternică bancă ori societate cooperativă românească la centru, care să atragă și concentreze în mâinile ei întreaga producție brută a regiunii, și să atragă la sine și mușterii și negustorii străini pentru desfăcerea mai cu preț a produselor, care eventual se pôtă da avansuri și împrumuturi pe produse ca gagiă la particulari, în cas de strimțorare și nevoie, ér țeranul să nu mai fie silit să-și arunce produsul pe nimica celui dintâiu Evreias, ce i-se ivesce. Este știut, că negustorii străini tratéză mai ușor cu o bancă ori societate, decât cu 100—200 de mici producători, împrăsciați în 10—20 de sate.

Însă în cazul de față, și multe altele de felul lui, punctul comercial-central rămâne izolat, fiind-că este săsesc, și Românii d'acolo sunt în minoritate și pôte mai săraci decât cei din satele vecine — boierii și grănicerii, dér s'a înființat banca „Unirea” în Vad la 7 klm. distanță de o parte, ér la 18 klm., în Veneția-de-jos, alta. Ca rezultat firesc se ne întrebăm acum: Ce negustor străin se va duce după produse în Vad, unde la sigur nu găsesce să cumpere nici 1—2 vagoane, și apoi ce să caute același negustor ori altul în Veneția-de-jos, unde nu va găsi pôte nici atâta?!

Atari casuri sunt și putem cita mai multe — băncile „Plugarul”, „Mielul”, „Bra-

*) A se vedé Nrii 34, 35, 36 ai „Gaz. Trans.” din anul 1903.

detul”, etc. Alte folose și avantajii mari ar oferi banca în centru comercial și politic, când întreaga producție a regiunii, adunată ori consemnată într'un singur punct și egal de bine îngrijită, curățită, fasonată de la 10—15—20 comune și la dispoziția și sub garanția unei singure instituțiuni, bănci, societăți productive!

România, după lungi și costisitoare experiențe, a reușit să concentreze producția unei țeri întregi și întregul său comerț de cereale în 3 puncte principale — în docurile sale de la Galați, Brăila și Constanța, și tôte cheiurile liniilor ferate laterale în direcțiunea Dunărei s'au dovedit în urmă a fi de prisos și cheltuelile neproductive. Prețul grânelor și porumbului îl dictéză și rupe adă Brăila și mâne poimâne Constanța.

Cu unul doi pôte trata ori și care negustor și casa de esport, eventual și de la distanță prin postă, telegraf, asupra ruptorei prețului, dér nu stă de vorbă cu o sută și o mie de mici producători. Aceștia astfel sunt avisați la Evreul din sat — ori din tégul de aprópe, și acela-i ia o parte însemnată din beneficiul, ce l'ar puté căpéta și avea producătorul. Apoi odată marfa arvunită și acceptată, este indiferent, decât la predare ea se încarcă tótă din centru — din magasiile și depozitele băncei, — ori direct de la producători, — desult numai să fie de aceeași calitate și să se umple vagonul. Dér pe această cale se vor escluse o mulțime de samsari, grănari, comisionari și tot felul de speculanți intermediatori.

Băncile noastre numai prin concentrarea și ameliorarea producției naționale și prin îndrumarea poporului pe calea progresului și a culturii raționale vor puté aduce folose reale pentru ridicarea bunăstării materiale și economice a poporului, și vor binemerita pentru el în sensul larg al cuvântului *Chiria deșteptă pe căraș*. Și ceea-ce i-a lipsit până acum, a fost îndrumarea pe calea cea bună.

Fie-ne permis de a reproduce acum și unele părți umbróse ale activității și ființei băncilor, după modul de gestiune de până aci. Ne vom limita la 2 casuri concrete.

Comuna Vadul aprópe nu era de loc datore, până ce nu și-a înființat banca proprie. Comuna a ridicat pe speșele proprii o biserică monumentală, școlă care îi face onóre, locuitorii și-au făcut casele masive de piétră și clădirile economice sistematice după vre-o 2 focuri grozave, s'au recules cu toții, și fără a face datorii. Vadul trecea și trece drept una din comunele noastre românești *de frunte* ca arangiamet, curățenie și ordine esterióră. C'un cuvânt un sat, fost grăniceresc de model, care după esterior ia concurența cu ori-ce sat românesc — și aceste schim-

bări pe calea progresului s'au făcut fără de a face și avé datorii de vre-o importanță, fie comuna, fie particularii. În cas de nevoie urgentă, țeranii se ajutau între ei și făceau eventual mici împrumuturi între ei ori la alți sătenți din satele vecine, și pentru dobândă banilor, sălogeau creditorului un pământ două cel mult, până putea să-l scótă, dér încolo le rămânea moșia întreagă pentru hrană și susținerea familiei, și stingerea datoriei.

Așa era atunci, dér nu mai este astăzi. De când cu banca în sat — sunt *datori vânduți* aprópe satul întreg, și nu știu cum și de când, și muncesc aprópe anul întreg mai numai pentru dobândi și stingerea datoriei către bănci. Multe familii fruntașe sunt cu totul ruinate, și unele au trebuit să ia lumea în cap, din cauza datoriilor la bancă, contractate și acordate cu prea multă ușurință pentru a face pomeni, logodne, nunți pompoșe, a-și cumpăra pentru fete și neveste fel de fel de gătelii, cu deosebire în mătăsuri ca să fie în curentul modei — pe când mumele și străbunele lor, se împodobeau mai simplu și tot așa cu gust în haine și pânzeturile făcute de casă. La o lichidare forțată a băncei, ar rămâne mare parte din familiile din sat, *pe drumuri*. Și apoi ce garanție morală și materială pot inspira conducătorii, consiliul de administrație și censorii, când o bancă este avisată la o singură comună, unde lipsesce o clasă cultă mai număróasă și prea ușor banca pôte să ajungă pe mână și la discrețiunea totală a unei singure familii, clice de interese etc.?! De aci urméză și după a noastră părere că înființarea unei bănci, avisată la o singură comună ori cât de mare ar fi, *este greșită* și în interesul prosperității și a siguranței creditorilor ca și a debitorilor ei, este mai bine să fie estinsă la mai multe comune cel puțin la 3—4 ca să pôte recruta personalul de administrație independent, nu omeni de paie.

(Va urma.)

O voce austriacă.

Am amintit eri de un articol remarcabil al diarului „Wehr-Zeitung” din Viena, care este inspirat de ministrul de război și de cercurile superioare ale armatei comune, cu privire la contra-manifestațiunea ce s'a făcut în ședința de Sâmbătă a camerei ungare, ca răspuns la manifestația camerei Seniorilor din Viena pentru unitatea armatei și la protestul ei contra nisuițelor șoviniste de a introduce „separatismul maghiar” în armată.

După ce afirmă, că declarațiile făcute în camera Seniorilor din Viena au produs mare mânie în tabăra șo-

viștiștilor și că acesta e cea mai viuă dovadă despre importanța lor serioasă, „Wehr-Ztg.” dice între altele:

„Cel ce crede, că e necesar să dovedească, că nu-i e frică, acela dă să se cunoască deja, că e cuprins de temere.”

„E caracteristic, dice mai departe, că și ministru-președinte ungar Szell începe a deveni *corect* față cu Austria și cu ministrul armatei sale teritoriale — ceea-ce până acum n'a prea fost obiceiul său.

„Ce s'a întâmplat” — continuă „W. Ztg.” — „că domni șovinisti din camera ungară sunt de-odată așa de indispuși și că d-l Szell se avântă la fața cea mare de a justifica aserțiunea făcută de ministrul Welsersheimb și în vorbirile conducătorilor partidelor din camera Seniorilor austriaci?”

Este, dice, efectul manifestației energice a Austriacilor în contra pretensiunilor separatiste ale Ungariei.

Arată mai departe, că Austria nu de aceea plătesce două din trei părți *) a cheltuielilor pentru susținerea armatei comune, ca acesta să devină obiectul experimentelor șoviniste. Aceste experimente de altfel sunt numai de natură a întări curentul antimaghiar, ce s'a născut de mult în Austria, din considerația aceasta.

„Intr'o di”, continuă „W. Z.”, „Ungaria ar puté fi constrinsă să se țină de vorbă și ar puté fi rugată cu tótă prevenirea de a-se hotări. Una din două: Ori va voi să plătească suma modestă de a treia parte pentru propria armată și în schimb să renunțe la organizarea unei armate în armată, ori decât nu, va trebui să se gândescă ași susține propria armată ungară, dér aceasta, decât e cu plăcere, pe propria sa cheltuielă.”

Ca Ungaria să pórte însăși tôte cheltuelile pentru partea ungară a armatei, nu se va puté decide — dice „W. Z.” — nici unul dintre cetățenii ungari cu judecată. Acesta ar involucra un pericol serios pentru starea economică a țerii.

„Ungaria pentru a treia parte, ce o plătesce, pôte fi îndreptățită a pretinde ca armata să fie bine pregătită pentru apărarea imperiului. Ungaria însă nu este îndreptățită a pretinde străformări însemnate în armata comună numai în interesul Ungariei, care vrea să se sustragă de la ori ce comuniune cu Austria.”

În cazul acesta având propria armată pe cheltuielă ei, Ungaria va înceta *eo ipso* de a mai avé preponderanță în afacerile comune ale imperiului.

„Manifestația camerei Seniorilor austriaci — încheie „Wehr-Ztg.” într'un ton amenințator, — este numai un simptom al mari schimbări, ce s'a produs în vederile totalității Austriacilor atât de răbdurii. Ea denotă, că Austriacii au ajuns a cunoșce, că Ungaria a tras folose prea îndelungat și peste ce era licit din pozițiunea sa așa de slabă economică și așa de tare politică în statul dualistic, și că este timp să se aplice cotul și să se arate, că două din trei părți fac mai mult, de-

*) Înțelege cota anuală a cheltuielilor comune 70% față de 30% ale Ungariei

— Trad

„Nătărăule!” răspuse Salakin ridând „Ce crești, că sunt un tâlhar?”

„Vorba vine, fiind-că te-am vădut cum l'ai desbrăcat așa repede!”

„Nici un om viu nu e așa greu de desbrăcat, d'apoi unul mort.”

De-odată începù Salakin să se clatine și se prăvăli la picioarele lui Ionel. Ionel se cutremurà, ca și cum ar fi cădut pe neașteptate în apă rece...

„Nu-i nimic!” mormăi Salakin, prindându-se de picioarele lui Ionel. Fața lui era vênătă, ér ochii tulburii și fără espreșiune.

„M'a nimerit cu plumbul în spate — de aici vine totul — nu puteam răsufla... o să trecă...”

„Ieremia!” dise Ionel cu glas tremurător. „Haid să ne întorcem...”

„Unde?”

„Să ne întorcem în oraș. Mă e frică.”

„În oraș nu putem merge. „Stai să mergem înainte, să vindem calul, apoi să mergem la Mafteiu...”

„Mă e frică!” răspuse Ionel.

„De cine?”

„O să o pățim, frate! Ce o să iasă de aici? Ce am făcut?”

„Ba să te ia dracul!” strigă Salakin și ochii lui străluciau în mânie.

„Ce să pățim? — Ce va să dica asta? Său pôte crești, că noi suntem cei dintâiu, cari am omorît un om? Nu s'au mai întâmplat asemenea lucruri?”

„Nu fi mánios”, dise Ionel aprópe plângând, vădând, că fața tovarășului lua o espreșiune desperată.

„Cum să nu fiu mánios?” răspuse Salakin. „Așa o istorie!...”

„Bagă de sémă, ce facem!” dise Ionel stăruiitor, tremurând în tot corpul și uitându-se fricos împrejur. „Unde ne ducem?”

„Bine dicit”, răspuse Salakin, apucând pe cel ucis de mână. Apucă-l tu de picioare. Trebuie să-l dăm la o parte.”

Ionel se feria să nu se uite în fața mortului, îl apucă de picioare, dér nu putù să nu se uite și vădù în locul feței ceva vênăt, rotund și înforător.

Să săpăm o grópă și să-l învêlim cu zăpadă.

Amândoi se apucară de lucru și săpau în zăpadă o grópă. Calul stetea nemîșcat, par' că ar fi împetrit cu capul în torsi spre dênșii.

„Gata. Să plecăm mai departe!”

„Încă nu-i gata!”

„Ce nu-i gata?”

„Nu vești că se vede grămada?”

„Acuma nu mai avem timp.”

Se urcară în sanie și plecară, ținându-se strînși unul lângă altul. Ionel se uita mereu îndărét. I-se părea, că merg prea încet și grămada de zăpadă par'că nu voia să dispară din orizont.

„Mână mai repede”, dise Ionel către Salakin, apoi își închise ochii și îi ținù așa mai mult timp. Când îi deschise i-se părù, că încă tot vede grămada de zăpadă.

„O Ieremia! ai să vești că o să ne mérégă réu!”

„Ah! ce tot vorbesci! Acuma vindem calul și pe urmă ne întorcem în oraș. Acolo pot să ne caute. Dér étă că sosim în Wișenki.”

Drumul ducea în jos într'o vale. Pe amândoué marginile drumului erau nisce arbori negri, despoiați. Un corb trecù peste capetele lor croncânind. Cei doi tovarăși se uitară unul la altul spăriați.

„Bagă de sémă Salakin”, dise Ionel.

8.

Intrară cu sgomot și ridând în căruciumă.

„Prietine”, dise Salakin către căruciumar, „tórână câte un pahar.”

„Asta se pôte!” răspuse țeranul, un om înalt cu părul negru, care stătea după tejghea. El se uita la Ionel prietinos și cu ochii sinceri, așa că acesta rămase încrăcit în mijlocul căruciumei și se încerca să suridă.

„Pe aici e obiceiul”, începù căruciumariul, punând paharul de rachiu înaintea lui Salakin, „ca omenii, când intră într'un local, să dica „bună ziua” său „dea D-șeu bine!... Veniți de departe?”

„Noi? Nu tocmai, adecă... ce să dic... așa, cam de vre-o trei-deci de werste”, răspuse Salakin.

„Din care parte?”

„Uite, dintr'acolo!” și Salakin arătă cu mâna spre ușa căruciumei.

„Va să dica, sunteți din oraș?” întrebă căruciumarul.

„Așa este! — Vino, Ionel, bé și tu!”

„Asta-i fratele têu, căruia îi dicit Ionel?”

„Nu!” răspuse Ionel. „Cum să fim noi frați?”

(Va urma.)

cât una a treia parte. Și această cunoștință fi va duce pe Austriaci la hotărîrea de a voi să fie și ei ceva în acest imperiu și de-a valida poftele sănătoșe separatiste ale celor două treimi, față cu a treia parte..."

SCIRILE DILEI.

— 18 Februarie v.

Capitalurile franceze în România.

Principalele case franceze din România se ocupă cu exportul cerealelor. Există 23 case cu un capital de 77 milioane franci. Proprietățile franceze reprezintă 5 milioane și capitalele angajate de către francezi la Banca Națională a României și la Dacia reprezintă 72 milioane. Intreprinderile miniere principale au un capital total de 6 milioane. Franța posedă în fine pentru 318 milioane franci, decât nu chiar mai mult, titluri de rentă română, care produc 4 și 5 la sută. Cele 438 milioane capital francez din România se repartizează astfel: comerț 7.000.000, proprietăți 5.000.000, credite și bănci 71.000.000, mine 6.000.000, industrie 21.000.000 și datoria publică 328.000.000.

Fantoma „panslavismului“. Foile ungurești își alarmează din nou cetitorii cu sciri late și umflate despre pretinsul pericol al „panslavismului“ în Ungaria de nord. Nise simple reprezentații teatrale, concerte și petreceri, ce le-au aranjat Slovacii, sunt prezentate de șovinisti ca tot atâtea demonstrațiuni contra maghiarismului. Indemnul, ce li-se dă Slovacilor de a ține la limba și obiceiurile lor străbune, e socotit din partea adversarilor ca „nepatriotism“. Și pentru-ca lucrul se-și aibă și partea sa practică, s'a pornit în sînul „patrioților“ din slovacime mișcarea, de a cere de la autorități să oprască în viitor aranjarea de reprezentații și petreceri slovacesci. Societatea „Liptomegyei Magyar Szövetség“, care s'a format de curînd, va face pași în privința acasta și în adunarea generală, ce o va ține zilele viitoare, va discuta și asupra modalităților prin care s'ar pută contrabalansa „reprezentațiile naționaliste“.

„**Timișana**“, institut de credit și economii în Timișoara, și va ține adunarea generală în 18 Martie st. n. Din raportul direcțiunii, merit a fi prezentat adunării acționarilor, rezultă, că institutul a realizat în 1902 profit curat în sumă de 30,779 corone 93 bani, din care 28.000 cor. vor fi a-se da acționarilor ca 5% dividendă, 2.301 corone 28 bani la diferitele fonduri și funcționarilor, în proporția provădută în statute, 478 corone 65 b. e destinat spre scopuri culturale și de binefacere.

Archiducele Iosif a împlinit erî etatea de 70 ani. Din incidentul acesta publicul din Budapesta l'a felicitat printr'o adresă.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: de la „**Parsimonia**“ institut de credit și econ. în Bran 50 cor., de la Andreica și Gurgău, studenți, 2 cor. de la „**Detunata**“ institut de credit și econ. din Bucium 30 cor. Primescă marinimoșii donatori cele mai călduroșe mulțămite. — *Direcțiunea școl. medii gr. or. române.*

Ministrul Wlassics și carierele. Săptămîna trecută ministrul de culte și instrucțiune publică, Dr. Iuliu Wlassics, a dat o circulară tuturor directorilor de școle medii, în care dispune, ca profesorii să fie mai stricți la clasificarea elevilor din clasa a patra, avînd în considerare nu numai măsura de cunoștințe, pentru-ca cei admiși în clasa a cincea să pōtă înțelege studiile predate în această clasă, ci mai ales talentul și înclinațiunea elevilor pentru studiile mai înalte, pentru-ca astfel—pe cei nu destul talentați, să-i pōtă advertisa de cu bun timp, ca să-și alegă alte cariere, pe care să pōtă deveni membri folositori societății și să se pōtă feriți și în lipsa de înalte facultăți spirituale. Acesta e cuprinsul circularii, care sună și ja adresa părinților, și mai ales la adresa

lor, căci — în adevăr — prea mult se sbat se-și face copiii „domni“ fără a ține cont de talentul și înclinațiunile copilului. Sunt atâtea cariere onorabile și — unele cu mult mai rentabile, decât așa șisele cariere „domnesci“, de pildă comerțul, industria, miliția, etc. pe care mulți dintre tinerii noștri s'ar pută feriți și ar pută să devină membri folositori nēmului.

Foie maghiară nouă în Sibiu.

Sub titlul „**Nagyszeben és Vidéke**“ apare în Sibiu, cu începere de la 1 Martie n. o foie nouă unghurească, redactată — ție „T. R.“ — de mai mulți profesori de la gimnasiul de stat de aci. Numărul prim, primit astăzi, aduce la loc de frunte un articol-program, în care se țice, că scopul întemeiătorilor acestei gazete este: „a servi cu credință și onestitate interesele maghiarime din Sibiu și împrejurime, propagînd pacea, înțelegerea și bunăvoința.“ Noul țiar apare de două-ori pe săptămîna, Joia și Dumineca, și costă la an 10 corone.

Autoritățile austro-ungare au cerut căutarea lui Teodor Mateczuk, bănuț a fi în România, și care are a lua suma de 200.000 corone, rămase lui moștenire de la o rudă a sa.

Un grup de 12 sub-ofițeri români cari au luat parte la campania din 1877—1878 pentru independență, au luat hotărîrea, ca pe ziua de 15 Mai c. să se ducă în corpore la capela română de la Grivița, spre a depune două corone de stejar pe mormintele fraților căduți pe câmpul de luptă, și o alta pe mormîntul camaraziilor ruși. În acest scop, au făcut cerere ministerului de război. spre a-le înlesni călătoria pe calea ferată gratuit.

În atențiunea comercianților de lemne și a celor ce se ocupă cu industria de lemn: În biuroul camerei de comerț și industrie din Brașov se află așiat un tablou compus de către ministerul de agricultură asupra materialelor de lemne oferite spre vîndare de către proprietarii de păduri din Ungaria pe anul 1903.

»Albina«

institut de credit și economii în Sibiu.

Raportul consiliului de administrațiune către adunarea generală a acționarilor din 21 Martie 1903.

Onorată adunare generală!

Relativ la gestiunea anului expirat, ne luăm voie a vă prezenta următorul raport.

Deși în general situațiunea economică, care de ani de-arîndul se tot deteriorază în patria noastră, nici în anul expirat nu s'a ameliorat, afacerile institutului nostru au progresat în toți ramii principali.

Anume:

Depunerile spre fructificare s'au sporit cu k 433,000;

Imprumuturile ipotecare cu 150,000 corone.

Imprumuturile cambiale cu 667,000 corone.

Imprumuturile țărănesci pe obligațiuni cu k. 137,000.

Și decât cu toate acestea profitul net este numai cu k. 4585 mai mare, decât în anul precedent, cauza este, că noi, profitul realizat din ieftinătatea capitalului l'am împărțit cu clientela noastră, reducînd în mod considerabil etalonul intereselor în toți ramii de operațiuni.

Clientela noastră, care stă eminate din micii proprietari, a suferit și încă suferă din cauza epizootiei, care a tras după sine și oprirea țargurilor, singurul mijloc, care dă țărănilui posibilitatea de a-și acoperi necazurile. Cu considerarea la această calamitate elementară am fost necesități să fim indulgenți cu debitorii restanțieri și să le acordăm respirație estra-ordinară.

Cursul efectelor s'a urcat în mod considerabil, și astfel fondul special de rezervă, în care se contază profitul de curs al efectelor, deși am amortizat din ele dubioșele și pierderile avute la realități cumpărate, a crescut cu 29,467.50 corone.

În cursul anului expirat și anume la 31 Octomvrie, d-l **Leontin Simonescu** a renunțat la postul său de membru al direc-

țiunei. Locul devenind vacant prin această renunțare, direcțiunea în virtutea §-lui 37 de statute, l'a întregit în mod provisor, până la proxima adunare generală, cu d-l director seminarial **Dr. Eusebiu Remus Roșca**.

După ordinea vechimei espiră mandatul d-nului **Elia Trăilă** și espiră și al fostului membru **L. Simonescu** înlocuit acum cu d-l **Dr. Eusebiu R. Roșca**.

De asemenea espiră mandatul comitetului de supraveghiere.

La rîndul său veți binevoi deci a alege doi membri în direcțiune cu mandat pe 6 ani și cinci membri în comitetul de supraveghiere, cu mandat pe trei ani.

În sensul §§-lor 36 și 57 din statute membrii eșiți se pot realege.

În raportul nostru către adunarea generală din 1900 am dat expresiune energetică indignațiunei noastre pentru incușificabila îndrăsnelă a unor corespondenți de țiare, cari fără nici un temeiului mereu înșinuă în presa maghiară institutul nostru, că ar urmări scopuri politice și ar ținde la deposedarea elementului maghiar din Transilvania, însinuîri de cari apoi ca de armă politică contra Românilor și a băncilor române se folosesc șovinisti în parlament și la guvern și în întruniri publice.

Am declarat de „calomniile tendențioșe“ toate afirmările de această natură, provocînd pe ori și cine se arate măcar un cas numai, pentru care institutul nostru cu al cărui ajutor multe familii maghiare și-au acuirat averi considerabile — ar merita imputările ce cu atîta ușurință i-se fac.

Dovezi de această natură nimeni n'a produs și nu pōte produce, calomniile însă n'au încetat, ci se debiteză mereu, agitînd pe publicul maghiar neorientat, contra băncilor române, în primul rînd contra institutului nostru, și provocînd guvernul și legislativa, ca să iee măsuri excepționale contra băncilor române, ca contra unor instituțiuni periculoșe pentru elementul maghiar și pentru stat.

Față cu acest curent bolnăvicioș, pe care numai timpul îl pōte vindeca, nu ne rămîne alta, decât ca aci în fața d-vōștră și în aușul lumii nepreocupate să dăm expresiune regretelor noastre, că încă tot se mai află indiviți, cari fără nici un motiv binecuvîntat, mai virtos pentru scopuri politice, se folosesc de astfel de arme nedemne de bărbați serioși și insultătoare pentru institutul nostru.

(Va urma).

Scrisoarea împăratului german.

(Împăratul Wilhelm și revelațiunea divină).

— Fine —

A fost amestecul direct al lui Dumneșu, care făcū se se renască acest popor. Și așa se petrece acasta în cursul secolelor, până ce vine Mesia, cel anunțat de profeți și de psalmist: *Revelațiunea cea mai mare a lui Dumneșu în lume!* Căci el apărū în însuși fiul; *Christos este Dumneșu!* Dumneșu în chip de om. El ne-a salvat, el ne conduce, el ne atrage să-l urmăm, noi simțim focul lui cum arde în noi, simțim cum ne întăreșce mila lui: cum ne sdobesc nemulțămirea lui și cam ne mântue intervenția lui. Sigur de biruință, întemeiați numai pe cuvîntul lui, străbatem noi prin muncă, batjocură, calamități, miserie și prin mōrte, căci *întrînsul avem cuvîntul revelat al lui Dumneșu și Dumneșu nu minte nici odată.*

Etă părerea mea asupra acestei chestiuni. Cuvîntul a devenit pentru noi toți Evangelicii prin Luther, 6r *Delitzsch* ca bun teolog, n'ar trebui să uite că marele nostru Luther ne-a învățat să cîntăm și să credem „*Das Wort sie sollen lassen stahn*“ (Cuvîntul să-l lase să stea). Pentru mine este un lucru de sine înțeles, că vechiul testament conține un număr mare de pericope, cari sunt de natură curat omenescă-istorică și nu sunt „cuvîntul revelat al lui Dumneșu“: Sunt zugrăviri curat istorice despre întîmplări de tot felul, cari s'au săvîrșit în viața poporului lui Israel pe terenul politic, religios, moral și spiritual, ca d. e. actul legiferării în Sinai care nu pōte fi privit ca inspirat de Dumneșu, de cāt în mod simbolic, cînd Moise a trebuit să apeleze la improspătarea unor paragrafi de lege pōte cunoscuți din bătrîni (probabil luate din *codicele lui Hammurabi*), spre a strînge și lega organizația poporului său, în constituția sa cam laxă și cu puțină forță de rezistență. Aici istoricul pōte din sens său din text să construeșcă eventual un nex cu legile lui Hammurabi, amicul lui Abraham, care după logică ar pută fi corect; acasta însă n'ar pută rēsturna faptul, că Dumneșu l'a îndemnat la acasta pe Moisi și prin urmare s'a re-

velat poporului lui Israel — de aceea părerea mea este, că *bunul nostru profesor în viitor mai bine se evite a invoca și discuta religiunea ca atare la conferențele sale, ce le va ține în sîmul societății noastre* — însă pe de altă parte se espună liniștit și în viitor ceea-ce din religiunea, moravurile etc. Babilonienilor se aduce în legătură cu vechiul testament.

Încât pentru mine, rezultă următoarea concluziune: a) Cred într'unul Dumneșu. b) Noi omenii avem nevoie, spre a-l face cunoscut, mai ales copiilor noștri de o formă. c) Acasta formă este până acuma vechiul testament în actuala lui constituție (Überlieferung). Forma acasta de sigur se va schimba în mod esențial în urma cercetărilor, inscripțiilor și săpăturilor; asta nu împōrtă, precum nu împōrtă nici aceea, că o bună parte din nimbul poporului ales se pierde; simburile însă și conținutul rămîne același: Dumneșu și lucrarea sa! *Nici-odată religiunea n'a fost rezultatul sciinței, ci un estuf al inimii și existenței omului din contactul său cu Dumneșu.* Cu mulțumire cordială și multe salutări, al d-vōștră pururea credincios amic

(ss) *Wilhelm. I. R.*

P. S. Puteți da acestor rinduri publicitatea cea mai largă; cine vrē, să cetescă.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 3 Martie. Pedepsa de arest a lui **Dr. Eug. Lassel** (2 luni) a fost cassată în ședința de ađi a Curiei, rămînînd să plătescă numai amenda de 300 corone.

Viena, 2 Martie. O vie senzație a produs aici scirea din Constanti-nopol, că Sultanul a numit pe inspectorul general al Macedoniei în persoana lui Himi-pașa. Decă Turcia nu se va abate de la numirea acasta, ea ar zădărnici întręga operă de pace a puterilor.

Genua, 2 Martie. Diarul de aici „**Caffaro**“ e informat, că în cercurile parlamentare italiene se menține scirea, că guvernul italian a dat mână liberă Austro-Ungariei în Balcani. 6r în schimb Italia să capete Triento, mai departe s'a învoit la ocuparea Tripolisului.

„ALBINA“ institut de credit și de economii
Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Faur 1903.

Intrare:

Numărar cu 1 Faur 1903	cor.	26,345-94
Depunerî spre fructificare	„	173,668-88
Cambii rescumperate	„	334,021-82
Conturi curente	„	70,410-25
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	23,996-50
Imprumuturi pe produse	„	50—
Monetă	„	366-79
Comisiuni, cupōne și efecte	„	15,566-59
Bănci	„	46,419-26
Interese și provisiuni	„	24,236-40
Diverse	„	6,482-44
	cor.	721,564-87

Eșite:

Depunerî spre fructificare	cor.	139,223—
Cambii escomptate	„	346,067-62
Conto curent	„	39,883-66
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	17,392—
Monetă	„	794-25
Comisiuni, cupōne și efecte	„	12,981-13
Interese și provisiuni	„	1,285-49
Spese și salare	„	3,772-25
Bănci	„	75,476-90
Diverse	„	24,145-70
Numărar cu 28 Faur 1903	„	60,542-87
	cor.	721,564-87

Dr. N. Vecerde m. p. **C. Ais6r** m. p.
dirigent. cassar

Iosif Oncioiu m. p.
contabil

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 2 Martie n.

Europa: Kantor, Lugoș; Gross, Reghin; Földiák, Deutsch, Kolowrat, Pesta; kehák, Rosenberg, Fábian, Eckesberg, Viena; Löbel, Bucuresci; Grecu, Sinaia.

Orient: Erös, Teiuș; Ionescu, director de teatru Bucuresci; Nagy, Kovács, Aiud.

Grand: Gascaria, Craiova; Klinsinzky, Prodo.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Fie-care scie, că
Semințele impregnate de năpi
a le lui
MAUTHNER
pentru nutreț, dau cele mai bune
róde, de asemenea că
Semințele pentru grădini de bucătărie,
furnisează cele mai frumoase
Zaravaturī,
și din semințele de flori
ale lui Mauthner ies cele mai
frumóse flori.

Cu un cuvânt **semințele** lui **Mauthner** sunt cele mai bune. **depositele** cele mai **mari** și prețurile de tot **ieftine.** 865,1—48.

De vëndare
 din mână liberă **o casă,**
 cu 5 odăi, 2 bucătării, grădina, curte spațioasă, poziția cea mai frumoasă în **Strada Căpităului nr. 14 (Prund-Scheiu).**
Informații tot acolo.

De la „Tipografia A. Mureșianu”
din Brașov,
 se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga o lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru recomandație.)

Scrieri economice.
Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Făstăleu și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia,** sėu Agricultura generală. 34 cőle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al Romăniei cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corőne.

Vol. II **Fitotehnia,** sėu cultura specială a plantelor, 38 cőle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corőne.

Vol. III. **Zootehnia,** sėu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lănărie și lăptăria, 49 cőle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corőne.

Vol. IV. **Economia Rurală,** sėu organizația și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corőne.

Cartea d lui prof. Maior sã deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acum în limba și literatură română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăzã toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țerile locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Economia pentru școlele populare compusă de Teodor Roșu, învățător la școala principală română din Lăpușul Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarek, cu un studiu asupra lui Lamarek, de Panait Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țără săracă”. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**” sėu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor” etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„**Stupăritul**”, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de **Const. Dimian,** preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Insoșirile de credit împreună cu însoșiri de consum, de vëndare, de viier, de lăptărie etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoșiri, de F. W. Raiffeissen. **Edițiunea a V-a** Trad. de **Dr. A. Brode.** Editura Reuniunii rom. de agricultură d'in comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de **Ioan F. Negruțiu,** profesor în Blășiș. Pentru poporul nostru. scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practico. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri dăupőne, de **Gr. Halip** prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite pőme. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

„**Sfaturī de aur**”, pentru sătenii români de totă starea și etatea, de **Aron Boca Velcheranu.** Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Îmbunătățirea stării sãtenui, de **Gr. G. Peucescu.** Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grăului**”, de **I. F. Negruțiu.** Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**”, pentru școlele populare, de **Teodor Roșu.** Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„**Buna chivernisală**”, de **Teodor V. Pacățian.** Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cărți pentru comercianți
 și f. neționari de bancă:
Introducere în contabilitate și contabilitatea împartidă simplă, de **I. C. Panțu.** O cartă bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„**Curs complet de corespondența comercială**” de **I. C. Panțu.** Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandățiuni și acreditive: scrisori în comerțului cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupőne etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dăuplă, de **I. C. Panțu.** Această broșură conține: **afacerile de credit cambiale și afacerile de bancă.** Prețul broș. 2 corőne (+ 10 bani porto).

Un capitol din Contabilitatea duală de **I. C. Panțu.** Tractăzã principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promiș, Interese și Teoria conturilor cu-rente de **I. C. Panțu.** Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Călindarul Plugariului.
 Se pőte procura de la tipografia **A. Mureșianu** — Brașov. Prețul, cu porto, **25 cr.** (50 bani).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele postale, scala timbrelor, Măsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advoacăților români.

În **partea literară** vedem portretul bine reușit al repausatului episcop **Mihail Pavel** cu o biografie, de **Augustin Paul,** **Rugăciune** (poesie) de **M. Eminescu,** **Restignirea lui Isus,** de **Sinkiewicz** (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmăim”). **Călugărenii** (poesie) de **C. Sandu,** **Cinci într'o păstăie** (poveste de **Andersen,** **Lulăua lui moș Radu,** **Legenda pământului și a muncii,** de **Dim. Dan,** „**Al mai tare om din lume**” (poesie în dialect bănățesc) de regretatul tîner poet **Victor Vlad Delamarina.**

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „**Dușmanii economiei**” de **Ioan Georgescu;** „**Plantarea zomilor**” de **A. Boldor,** „**Cauzele de ce sēmănăturile sunt rele**” de **N. H. Vechiulescu,** „**Insecte stricăcioșe pomilor și viilor**”, „**Ce plătesce banul și cum îl cruțăm noi?**”

După **partea economică** urmăzã pe mai multe pagini diferite „**povești**”, apoi „**Diverse**” și în fine „**Anecdote și Glume**”.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Cursul la bursa din Viena.
 Din 2 Martie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	101.10
Renta de corőne ung. 4%	99.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	92.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.80
Bonuri rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	159.—
Renta de hărtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.55
Renta de aur austr.	121.10
Rente austr. 4% de corőne	101.30

Losuri din 1860.	154.30
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	738.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	686.50
Napoleonori	19.09
Mărci imperiale germane	117.07 1/2
London vista	240.15
Paris vista	95.50
Note italiene	95.55

Cursul pieței Brașov.
 Din 3 Martie n 1903

Bancnot rom. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Argint român.	18.60	„	18.76
Napoleonori.	18.84	„	18.88
Galbeni	11.20	„	11.30

„SANTENICUM”
 este un renumit **ELIXIR** preparat din ierburi medicale din Italia căldurősă. S'a introdus acum și în Germania

Medicament escelent pentru **intărirea stomacului** cu deosebire **mijloc preservativ** contra suferințelor de stomac, care provin din digestiune grea. **Förte folositor** la suferințe de **slăbiciune, anemie,** dureri de cap și stomac, indispoziții, lipsă de apetit (causat de catar de stomac), constipație, digestiune rea și dureri hemoroidale.

(766,6—18.)

Prețul unei sticle 1 cor. 20 bani.

De vëndare se află la farmacia d-lui **FRIEDRICH STENNER,** la farmacia „la Leu”, în Brașov, și la d-l **A. W. LINGNER** în Sighișoara.

Representant general: **Friedrich Dillmont,** Budapesta.

Săpun SCHICHT.

MARCA:
 Cerbu și Cheia

 Săpunul cel mai bun și cu spor și prin urmare și cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vėtămătore.

Se capetă pretutindenī

La cumpărare se se observe, ca pe fie care bucată de săpun se fie numele „Schicht” și una din mărcile sus indicate.

86—40.1725

ABONAMENTE
 LA
„Gazeta Transilvaniei.”
 Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru Romănia și străinătate:	
Pe trei luni ..	6 cor.	Pe trei luni ...	10 fr.
Pe șese luni ..	12 „	Pe șese luni ...	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru Romănia și străinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șese luni .	2 „	Pe șese luni .	4 „
Pe trei luni .	1 „	Pe trei luni .	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
 — mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”